

GYS

2024

GENELKURMAY BAŞKANLIĞI

GÖREVDE YÜKSELME VE ÜNVAN DEĞİŞİKLİĞİ SINAVLARINA HAZIRLIK

KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

**GENELKURMAY BAŞKANLIĞI GÖREVDE YÜKSELME VE ÜNVAN
DEĞİŞİKLİĞİ SINAVLARINA HAZIRLIK
KONU ANLATIMLI SORU BANKASI**

ISBN 978-625-6287-01-3

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satıő hakları Pegem Akademi Yay. Eđt. Dan. Hizm. Tic. AŐ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköđretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaőılabilmektedir.

3. Baskı: 2024, Ankara

Yayın-Proje: Merve Toruk Birinci
Dizgi-Grafik Tasarım: Tolga Durđun
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçađ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. őti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarőısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.
No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

PEGEM Akademi Görevde Yükselme Sınavlarına Hazırlık Yayınlarımız, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından, en son yayımlanan sınav ilanındaki konular kapsamında hazırlanmıştır. Kitaplarımız, yayımlandığı tarihe kadar mevcut olan tüm güncellemeleri kapsamaktadır. Kitaplarımız yayımlandığı tarihten sonra, yayımlanan sınav ilanlarına eklenen ya da çıkarılan konular ve mevzuat güncellemeleri, okuyucularımızın sorumluluğu dâhilindedir. Sınava girecek olan adaylarımız, yayınlamamızda bulunan mevzuat konularında yer alan Ek Form veya Örnek Formlara (<http://www.mevzuat.gov.tr>) internet adresinden ulaşabilirler.

Genelkurmay Başkanlığı Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Sınavlarına Hazırlık Konu Anlatımlı Soru Bankası yayınlamamız, sizlere güncel bir yayın iletme gayesi ile özenle hazırlanmıştır. Konularda teorik çerçeveye net bir şekilde çizilmiş ve konu sonlarında çözümlü testler ya da cevaplı tarama testlerine yer verilmiştir.

Kitaba ilişkin sorularınızı, şikâyet ve önerilerinizi pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da 0538 594 92 40 numaralı telefona WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır. Soru ve görüşleriniz mutlaka dikkate alınacak ve en kısa sürede ilgili ekibimiz tarafından dönüş yapılacaktır. Yayınımızın sınavlarınızda başarı getirmesi dileklerimizle...

PEGEM Akademi

Yayınlamamızın baskı tarihinden
sonraki değişikliklere karekodu
okutarak ulaşabilirsiniz.

<https://depo.pegem.net/genelkurmaybakanligi-gys-2024-guncelleme.pdf>

DİKKAT

Bilindiği üzere, 4/07/2018 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 477 Sayılı Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de (KHK), Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne yönelik “Bakanlar Kurulu, Başbakan” ibarelerine yönelik düzenlemeler yer aldı.

Söz konusu düzenlemeyle;

“Yürütme maddeleri

MADDE 72 – (1) Yürürlükte bulunan kanun ve kanun hükmünde kararname ile 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerin yürütme maddelerinde Bakanlar Kurulu ve bakanlara yapılmış olan atıflar Cumhurbaşkanına yapılmış sayılır.

Tüzükler, Bakanlar Kurulu kararları ve yönetmelikleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun Hükmünde Kararname ile değişiklik yapılan kanunların ilgili maddeleri gereğince yürürlüğe konulmuş olan tüzükler, nizamnameler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür.” hükümlerine yer verilmiştir.

T.C. Anayasasının Geçici 21’inci maddesinde ise “Kanunlar ve diğer mevzuat ile Başbakanlık ve Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler, ilgili mevzuatta değişiklik yapıncaya kadar Cumhurbaşkanı tarafından kullanılır” hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan yayınlamamızda, Genelkurmay Başkanlığı Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Sınavına yönelik yer verilen konular <http://www.mevzuat.gov.tr/> internet adresinden güncel olduğu düşünülerek ayısına yer verilmiştir. Ancak, bazı mevzuatlarda “Bakanlar Kurulu, Başbakan ve bakanlık isimleri” gibi ibarelerin güncellenmediği görülmüştür.

Okuyucularımızın, kitapta yer alan bazı mevzuatlarda ve çıkmış sorularda “Bakanlar Kurulu, Başbakan ve bakanlık isimleri” gibi ibarelerin yer alması halinde yukarıdaki kanun hükmünün göz önüne alınarak değerlendirmeleri gerekmektedir.

Kitap içerisindeki bazı
testlerin çözümleri için
QR kodu okutunuz.

Karekod okutmak için tavsiye edilen
uygulamalar

QR Droid

Qrafter

pegem.net’ten ulaşmak için

<https://depo.pegem.net/genelkurmaybakanligi-gys-2024-cozum.pdf>

İÇİNDEKİLER

1. T.C ANAYASASI.....	1
2. ATATÜRK İLKE VE İNKILAP TARİHİ	71
3. 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU	163
4. TÜRKÇE VE DİL BİLGİSİ	207
a. YAZILI VE SÖZLÜ ANLATIM	301
b. HİTABET, ETKİLİ VE GÜZEL KONUŞMA SANATI	302
5. 4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	307
6. RESMÎ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	318
a. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI RESMÎ YAZIŞMA USULLERİ VE ÇALIŞMA ESASLARI YÖNERGESİ	332
7. MESLEKİ ETİK	338
KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	347
KAMU GÖREVLİLERİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ İLE BAŞVURU USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK	349
KARIŞIK TEST	360

1982 ANAYASASI

I. 1982 ANAYASASI'NIN GENEL ÖZELLİKLERİ

1982 Anayasası, 1961 Anayasası gibi başlangıç metni ile başlar. 177 madde, 21 geçici madde ve 7 kısımdan oluşur.

- ✓ Genel esaslar, temel hak ve hürriyetler, Cumhuriyetin temel organları, mali ve ekonomik hükümler, çeşitli hükümler, geçici hükümler ve son hükümlerden oluşur.
- ✓ Başlangıç metni ve hükümler anayasa dahilidir; ancak **madde kenar başlıkları** anayasa metnine dahil değildir.
- ✓ Anayasanın 4. maddesine göre, ilk üç madde değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez.

1982 Anayasası Başlangıç İlkeleri

- ▶ Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- ▶ Atatürk milliyetçiliği
- ▶ Atatürk medeniyetçiliği
- ▶ Çağdaş medeniyetlere ulaşma azmi
- ▶ Millî egemenlik
- ▶ Millî menfaatlerin üstünlüğü
- ▶ Anayasanın ve hukukun üstünlüğü
- ▶ Hürriyetçi demokrasi
- ▶ Kuvvetler ayrılığı
- ▶ Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi
- ▶ Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği
- ▶ Laiklik ilkesi ve kutsal din duygularının devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı
- ▶ Her Türk vatandaşının temel hak ve hürriyetlerden yararlanacağı

II. 1982 Anayasası'nın Genel Esasları

Madde 1. Devletin şekli: "Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir."

- ✓ Devletin yönetim şeklini ifade eder.
- ✓ Egemenliğin bir kişiye veya zümreye değil, toplumun tümüne ait olduğu bir devleti ifade eder.

Madde 2. Cumhuriyetin temel nitelikleri sayılmıştır: "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde *insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.*"

a. İnsan Haklarına Saygılı Devlet

- ✓ 1961 Anayasası'nda **insan haklarına dayanan devlet ibaresi kullanılırken, 1982 Anayasası'nda insan haklarına saygılı devlet ifadesi kullanılmıştır.**

b. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet

- ✓ Milliyetçilik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 yılında yapılan değişiklikle **ilk kez** yer almıştır.
- ✓ **1961 Anayasası** milliyetçilik yerine millî devlet ifadesini kullanmıştır. 1982 Anayasası'nda da Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu belirtilerek **subjektif millet** anlayışı benimsenmiştir.
- ✓ Atatürk milliyetçiliği, "İrk, din, dil ayrımı yapılmaksızın, Türk vatan ve milletinin bölünmez bir bütün olduğu, Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk sayılması gerektiği temel fikrine dayanır.

c. Laik Devlet

- ✓ Laiklik kavramı **din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasının yanında din hürriyetini de kapsamaktadır.**

Din ve devlet işlerinin bir ülkede ayrı sayılabilmemesinin şartları şunlardır:

- ✓ Resmî bir devlet dininin bulunmaması
- ✓ Devletin, bütün dinlerin mensuplarına eşit davranması,
- ✓ Din hizmetlerinin bir kamu hizmeti olarak görülmesi,
- ✓ Din kurumları ile devlet kurumlarının ayrılmış olması,
- ✓ Devlet yönetiminin din kurallarından etkilenmemesi.

İnanç ve vicdan hürriyeti: Herkesin dilediği inanç ve kanaate sahip olmasıdır. Mutlak, sınırsız bir hürriyettir.

İbadet hürriyeti: Kişilerin inandıkları dinin ibadet, ayin ve törenlerini serbestçe yerine getirebilmesidir. İbadet hürriyetinin kötüye kullanılması yasaktır. Mutlak değil nispidir.

- ✓ Laiklik ilkesi 1924 Anayasası'nda 1937 değişikliği ile ilk kez Anayasada yer almıştır.

1924 Anayasası'nda **1928'de yapılan değişiklikler şöyledir:**

- ✓ Devletin dininin **İslam olduğu ifadesi anayasadan çıkarılmıştır** (Laikliğin ilk adımıdır).
- ✓ And metninde yer alan **vallahi kelimesi çıkarılmıştır.**
- ✓ Meclisin yetkileri arasında sayılan şeri hükümleri uygulama kuralı kaldırılmıştır.
- ✓ Ayrıca 1937 yılında yapılan değişiklikle de laiklik ilkesi anayasada yer almıştır.

d. Demokratik Devlet

Demokratik bir rejimin unsurları şunlardır:

- ✓ Siyasal makamların serbest seçimlerle belirlenmesi
- ✓ Seçimlere birden fazla siyasal partinin katılabilmesi
- ✓ Temel hak ve hürriyetlerin tanınmış olması

Serbest seçimler

- ✓ Seçmenlerin hiçbir baskı ve zorlamaya maruz kalmaksızın seçimlere katılabilmeleridir.
- ✓ 1982 Anayasası'nın 1987 değişikliği ile serbest oya bizzat anayasa ile sınırlama getirilmiş ve oy kullanmak yükümlülük hâlini almıştır.

Genel oy

- ✓ Vatandaşların ırk, cinsiyet, servet, eğitim durumu, vergi ödeme gibi sınırlamalara tabi olmaksızın oy kullanma hakkına sahip olmasıdır. 1876 Kanunuesasi döneminde servet sahibi olmak, 1908 II. Meşrutiyet Dönemi'nde vergi ödemek oy kullanma hakkına sahip olmak için şart koşulmuştur. 1923 yılında yapılan değişiklikle bu şartlar kaldırılarak erkekler için genel oy prensibi benimsenmiştir; ancak tam anlamıyla genel oy ilkesinin benimsenmesi **1934'te yapılan** değişiklikle kadınlara oy hakkı tanınması sonucu tamamlanmıştır.

Eşit oy

- ✓ Her seçmenin yalnızca bir oy kullanma hakkına sahip olmasıdır.

Gizli oy - açık sayım ve döküm

- ✓ Gizli oy prensibi ilk kez **1876 Kanunuesasi'de benimsenmiştir**. 1921 ve 1924 anayasaları gizli oy açık sayım ve döküm ilkelerine yer vermemiştir. Bu ilkeler ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.
- ✓ Gizli oy ve açık sayım ilkesinin hukukumuzda girmesi ise ilk kez 1950 yılında milletvekili seçim kanununda yapılan değişiklikle olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet döneminde gizli oy ve açık sayım döküm esasları 1950 yılında yapılan seçimlerde ilk kez uygulanmıştır.

Tek dereceli seçim

- ✓ Tek dereceli seçim, seçmenlerin temsilcilerini doğrudan doğruya belirlemesine olanak sağlayan bir seçim sistemidir. İki dereceli seçimde ise seçmenler önce ikinci seçmen adı verilen bir grup seçmeni seçerler. Temsilciler daha sonra bu ikinci seçmenler tarafından seçilir. Türkiye'de tek dereceli seçim ilk kez 1946'da yapılmıştır. 1946'dan önce iki dereceli bir seçim sistemi uygulanıyordu. Tek dereceli seçim ilkesi ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir kural hâlini almıştır.

Seçimlerin yargısal denetimi

1982 Anayasası'nda seçimlerin yargı organlarının denetiminde yapılacağı da düzenlenmiştir. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma, seçim süresince ve seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve **TBMM üyelerinin seçim tutanaklarını kabul etme görevi** Yüksek Seçim Kurulundur. Seçim işleri, seçim kurullarınca yürütülür. Seçimden önce adayın tutanağı kesinleştikten sonra seçilmeye engel durum ortaya çıkarsa tutanak Yüksek Seçim Kurulunca iptal edilir.

Not

Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1950'de kurulmuştur. Bu nedenle yargı yönetim ve denetiminde yapılan ilk seçimler 1950 seçimleridir. Yüksek Seçim Kurulu ilk kez 1961 Anayasası ile anayasal bir organ hâlini almıştır.

e. Sosyal Devlet

- ✓ Sosyal devlet ilkesine **ilk kez 1961 Anayasası'nda** yer verilmiştir. Bu ilke 1982 Anayasası'nda da yer almıştır. Sosyal devlet "sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamak ve herkes için insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat düzeyini gerçekleştirmekle yükümlü olan, bu amaçla da gerekli mali ve ekonomik tedbirleri alan devlettir".

1982 Anayasası'na göre sosyal devletin amaçları şunlardır:

- ▶ Sosyal güvenlik, sağlıklı bir çevre ve konutu sağlanmak
- ▶ Asgari bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret tarifeleri belirlemek
- ▶ Ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak
- ▶ Millî geliri adaletli dağıtmak ve yoksullukla mücadele etmek
- ▶ Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak
- ▶ Sosyal denge ve sosyal barışı sağlamak
- ▶ İstihdam olanaklarını artırarak işsizliği önlemek

Sosyal devletin hukuki araçları**1. Vergi Adaleti**

- ✓ Vergi Adaleti, vergi oranlarının çalışanların mali güçlerinin dikkate alınarak belirlenmesini ifade eder. Yüksek gelir tabakasındakilerden yüksek oranda, düşük gelir tabakasındakilerden düşük oranda vergi alınarak gelir eşitsizliğini giderilmesi, sosyal devlet ilkesinin bir gereğidir.

2. Kamulaştırma ve Devletleştirme

- ✓ Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmazların bir kısmı veya tamamı kanunda gösterilen esas ve usullere göre devlet veya kamu tüzel kişileri tarafından kamulaştırılabilir. Sosyal amaçla gerçekleştirilen kamulaştırma ve devletleştirme, sosyal devletin bir yöntemi olarak kabul edilir.

3. Planlama

- ✓ Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale etmesini öngören sosyal devlet anlayışına göre bu müdahalenin sistemli, tutarlı ve bilimsel bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla "planlama" yapılmalıdır.

4. Sosyal haklar

- ✓ Sosyal adaleti sağlamaya, sosyal eşitsizliği azaltmaya, toplum içinde ekonomik bakımdan zayıf olanları korumaya yönelik haklara "sosyal haklar" denir.

f. Hukuk Devleti

Hukuk devleti ilk kez 1961 Anayasası'nda yer almış, 1982 Anayasası'nda da düzenlenmiştir.

Hukuk devleti, hukuka bağlı devlet demektir. Devletin organları da yasama, yürütme ve yargı organları olduğu için hukuk devleti bu organların keyfi davranmamasını ifade eder.

Hukuk devletinin gerekleri:

- ▶ **Yasama ve yürütme**, yargısal denetime tabi olmalıdır.
- ▶ **Yargı bağımsız olmalı** ve hâkimler de teminatlı olmalıdır.
- ▶ **Kanuni hâkim güvencesi:** Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.
- ▶ **Temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alınmış olması:** İdarenin keyfi tutum ve davranışlarını engellemek için temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla belirtilen hâllerde kanundan aldığı yetkiye dayanarak sınırlandırılması gerekir.
- ▶ **Kanunların anayasa uygunluğunun yargısal denetimi:** Kanunların anayasaya uygunluğunun bağımsız ve tarafsız bir yargı organı tarafından denetlenmesi gerekir.
Kanuni idare ilkesi: En geniş anlamıyla, idareye ve faaliyetlerine kanunun egemen olmasıdır.

- ✓ **Devlet faaliyetlerinin belirliliği ilkesi:** Devlet faaliyetlerinin (= idari faaliyetlerin) yönetilenler tarafından önceden belli ölçüde görülebilir olmasıdır.
- ✓ **İdarenin yargısal denetimi:** İdarenin faaliyetlerinin hukuk kurallarına uygunluğunun yargı denetimine tabi tutulmasıdır.
- ✓ **İdarenin mali sorumluluğu:** İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
- ✓ Adil yargılanma hakkı
- ✓ Kuvvetler ayrılığı
- ✓ Suç ve cezalara ilişkin anayasal ilkeler

Madde 3

- ✓ Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür (Üniter devlet).
- ✓ Dili **Türkçedir**.
- ✓ Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, **beyaz ay yıldızlı al bayraktır**.

- ✓ Millî marşı "**İstiklal Marşı**"dır.
- ✓ Başkenti **Ankara**'dır.

Madde 4

- ✓ Anayasanın 1. maddesindeki devletin şeklinin cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile 2. maddesindeki cumhuriyetin nitelikleri ve 3. maddesi değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Madde 5

Devletin Temel Amaç ve Görevleri

1982 Anayasası'na göre devletin temel amaç ve görevleri:

- ✓ Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, toplumun refah ve huzurunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik, sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmesi için uygun koşulları yaratmak için çalışmaktır.

Madde 6

- ✓ Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir. Türk milleti, egemenliğini, anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanır.
- ✓ Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.

Madde 7

- ✓ Yasama yetkisi Türk Milleti adına TBMM'nindir. Bu yetki devredilemez.

Madde 8

- ✓ Yürütme yetkisi ve görevi, **Cumhurbaşkanı** tarafından, anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir (2017 değişikliği).

Madde 9

- ✓ Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız ve **tarafsız** mahkemelerce kullanılır (2017 değişikliği).

Madde 10

- ✓ Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir.
- ✓ **Kadınlar** ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. **Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler** için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olamaz (2010 anayasa değişikliği).
- ✓ Hiçbir kişiye, aileye zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Madde 11

- ✓ Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.
- ✓ Kanunlar anayasaya aykırı olamaz.

TEST

1. 1982 Anayasası'nın eşitlik ile ilgili 10. maddesinde, aşağıdakilerden hangisi için Devlet tarafından alınacak tedbirlerin "kanun önünde eşitlik" ilkesine aykırı sayılmayacağı beyan edilmemiştir?
- A) Malul ve gaziler
B) Kadınlar
C) Yoksullar
D) Çocuklar
E) Özürlüler
2. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasası'na göre, Cumhuriyetin nitelikleri arasında gösterilemez?
- A) Liberal devlet
B) Sosyal devlet
C) Demokratik devlet
D) Atatürk milliyetçiliğine bağlı devlet
E) Toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde insan haklarına saygılı devlet
3. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi sosyal devletin hukuki yöntemlerinden biri değildir?
- A) Vergi adaleti
B) Kamulaştırma
C) Devletleştirme
D) Planlama
E) Özelleştirme
4. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasası'nın "Başlangıç" kısmında açıkça ifadesini bulan unsurlardan biri değildir?
- A) Yurtta sulh, cihanda sulh ilkesi
B) Atatürk milliyetçiliği anlayışı
C) Hukuk devleti ilkesi
D) Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi
E) Kuvvetler birliği ilkesi
5. Aşağıdakilerden hangisi hukuk devletinin şartlarından biri değildir?
- A) Yasaların genel olması
B) Yargı bağımsızlığı
C) Kanuni hâkim ilkesi
D) Serbest seçimler
E) İdarenin kanuniliği ilkesi
6. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın ilk üç maddesinden yer alan değiştirilemeyecek hükümlerden birisidir?
- A) Kanun önünde eşitlik ilkesi
B) Devletin temel amaç ve görevleri
C) Yürütme yetkisi ve görevi
D) Laiklik ilkesi
E) Anayasanın üstünlüğü ilkesi
7. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi Anayasa metnine dâhil değildir?
- A) Başlangıç metni
B) Anayasa'da bulunan madde kenar başlıkları
C) Anayasa'nın onuncu maddesi
D) Anayasa'nın 173. maddesi
E) Anayasa'nın çeşitli maddeleri
8. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın 3. maddesinde yer alan hükümleri arasında yer almaz?
- A) Devletin resmî dininin İslam olması
B) Türk Devletinin vatanı ve milletle bölünmez bütünlüğü
C) Millî marşın İstiklal Marşı olması
D) Devletin resmî dilinin Türkçe olması
E) Bayrağın şekli kanunda belirtilen ay yıldızlı al bayrak olması